

2017-32-0156-00023/2019-24-0156-00001/2019-24-0156-00015

Skrivelse af 4. august 2017 fra Midt- og Vestsjællands Politi (1200-83990-01381-16/1200-89130-00003-17)

Naturstyrelsen modtog et opkald fra en person, som havde fundet en død musvåge og et fasankadaver ved siden af hinanden. Personen fandt, at det så mystisk ud og havde medtaget begge. I umiddelbar nærhed af fundene lå en plads til udsætning af fasaner. Begge fugle blev indleveret til nærmere undersøgelse for forgiftning. Begge fugle blev testet positive for stoffet carbofuran. Sigtet person i sagen oplyste, at der havde været problemer med rovfugle, som forstyrrede udsætningen af fasaner. Han havde lagt carbofuranen i den døde fasan med det formål, at rovfugle skulle indtage stoffet, når de åd af fasanen. Han erkendte forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt det i anklageskriftet beskrevne indebærer en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr eller om forholdet har haft karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1-3?

Svar ad 1:

Acetylcholin overfører impulser i cholinerge nervesynapser og i neuromuskulære endplader. Acetylcholin nedbrydes af enzymet acetylcholinesterase i løbet af millisekunder til eddikesyre og choline. Carbofuran bindes til acetylcholinesterasen og inaktiverer enzymet. Herved forhindres nedbrydning af acetylcholin. Forgiftning med carbofuran skyldes således en overstimulering af acetylcholin. Døden skyldes primært respirationslammelse.

Kliniske symptomer inkluderer øget spyt- og tåresekretion, brækning, diarré, muskelkramper og reduceret hjerterefrekvens. Ved alvorlig forgiftning ses kramper, lungeødem, bevidsthedstab og lammelse af brystmuskulaturen. Kliniske symptomer ved akut forgiftning kan optræde efter 30 minutter til 6 timer efter eksponering. Indtages stoffet via mundhulen giver det hurtigst virkning, mens eksponering via huden kan resultere i kliniske symptomer inden for nogle timer til dage afhængig af absorptionens hastighed.

Det fremgår af sagens akter, at der var lagt carbofuran i den døde fasan med det formål, at rovfugle skulle indtage stoffet, når de åd af fasanen.

Af analyseattest af 12. august 2016 fra DTU fremgår det, at der er udført analyser på spiserør fra en død musvåge og kadaver af en fasan. Af analyseresultaterne fremgår, at koncentrationen i begge er over 10 mg/kg. Ud fra det foreliggende er det ikke muligt at vurdere, hvor meget fasankadaver musvågen har indtaget.

Dyr er levende væsener og skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Den, der vil aflive et dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at den anvendte aflivningsprocedure, hvor musvågen søges aflivet ved, at den æder af et fasankadaver præpareret med et giftstof, ikke er en praktisk eller videnskabeligt anerkendt aflivningsprocedure, idet det blandt andet ikke med nogen sikkerhed kan tilsikres, at musvågen æder og optager giftstoffet i en mængde, der medfører så hurtig og så smertefri aflivning som muligt. Rådet finder, at en musvåge udsat for en sådan aflivningsprocedure ikke er behandlet forsvarligt og ej heller beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom det ikke er tilsikret, at musvågen derved er aflivet så hurtigt og så smertefrit som muligt.

Rådet finder, at en musvåge udsat for den beskrevne aflivningsprocedure har været udsat for højeste grad af smerte lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet finder, at en musvåge udsat for den beskrevne aflivningsprocedure derved har været udsat groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 13.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Rådet bemærker, at andre dyr og fugle end den i sagen omtalte musvåge kunne fouragere på fasankadaveret, hvorved fx hunde, katte, ræve og andre ådselædere også kunne være i fare for at blive aflivet som følge af en uhensigtsmæssig og ulovlig aflivningsprocedure.

Rådet blev stillet supplerende spørgsmål i skrivelse af 21. februar 2019 fra Midt- og Vestsjællands Politi:

Spørgsmål A:

Rådet har ved besvarelsen af spørgsmål 1 bl.a. udtalt, at den døde musvåge *"har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe"*, og videre, at musvåge har været udsat for *"groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling..."*.

Rådet bedes i den forbindelse supplerende oplyse, om det ved vurderingen har nogen betydning, om døden er indtruffet hurtigt eller mindre hurtigt, og da hvilken/på hvilken måde.

Svar ad A:

Nej. Det påviste stof er akut toksisk med bl.a. lammelse af vejrtrækningen. Kvælning er ikke en acceptabel aflivningsmetode. Lægges svar ad 1 til grund, hvoraf blandt andet nedenstående fremgår, er det Rådets vurdering, at uafhængigt af hastigheden, hvormed døden er indtruffet, har fuglen været udsat for groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling.

”Acetylcholin overfører impulser i cholinerge nervesynapser og i neuromuskulære endplader. Acetylcholin nedbrydes af enzymet acetylcholinesterase i løbet af millisekunder til eddikesyre og choline. Carbofuran bindes til acetylcholinesterasen og inaktiverer enzymet. Herved forhindres nedbrydning af acetylcholin. Forgiftning med carbofuran skyldes således en overstimulering af acetylcholin. Døden skyldes primært respirationslammelse.

Kliniske symptomer inkluderer øget sput- og tåresekretion, brækning, diarré, muskelkramper og reduceret hjertefrekvens. Ved alvorlig forgiftning ses kramper, lungeødem, bevidsthedstab og lammelse af brystmuskulaturen.”

Spørgsmål B:

Med hvilken grad af sikkerhed er det vurderet, at musvågen har været udsat for den ”højeste grad af smerte, lidelse [og] angst, og hvorledes er smerteintensitet, intensitet af lidelse og angst da kvalificeret? Kan der henvises til en smerteskala eller anden systematisk måde at inddele/vurdere de tre punkter på i forhold til musvåger?

I den sammenhæng bedes rådet, hvis muligt, at oplyse, hvilken grad af sandsynlighed rådets vurdering hviler på (vished, overvejende sandsynlig, sandsynlig (50/50), mindre sandsynlig ikke sandsynlig) i forhold til, at musvågen måtte have følt:

1. Smerte.
2. Højeste grad af smerte.
3. Lidelse.
4. Højeste grad af lidelse.
5. Angst.
6. Højeste grad af angst.

Svar ad B:

Rådet finder, på baggrund af svar ad 1, at det med udgangspunkt i giftstoffets virkningsmekanisme med vished kan udtales, at musvågen efter indtagelse af carbofuran, har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentligt ulempe.

Rådet er ikke bekendt med studier, der indeholder en specifik smerteskala eller anden systematisk måde at inddele/vurdere de tre punkter på i forhold til musvåger.

Spørgsmål C:

På baggrund af de foreliggende oplysninger, herunder oplysningerne om at giftstoffet er konstateret i spiserøret på musvågen, og fotos til bilag 4, hvor afstanden mellem den forgiftede fasan og findestedet af den døde musvåge fremgår, bedes rådet angive, om musvågen må antages at være død som følge af en akut forgiftning.

Rådet bedes i den sammenhæng oplyse, hvor hurtigt bevidsthedstab og siden død må antages at være indtrådt for musvågen.

Såfremt der er væsentlig usikkerhed ved vurderingen bedes oplyst, hvori denne usikkerhed ligger.

Svar ad C:

Rådet finder, på baggrund af det oplyste og med henvisning til svar ad 1, at musvågen er død som følge af en akut forgiftning efter indtagelse af stoffet carbofuran.

Spørgsmål D:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad D:

Rådet finder, at aflivning af dyr med det pågældende stof, som ikke er registreret til aflivning af dyr herunder musvåger, udsætter dyrene for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

På baggrund af de forelagte faktuelle oplysninger, finder Rådet det ikke muligt yderligere at bidrage til belysning af sagen.

Rådet blev stillet yderligere supplerende spørgsmål i skrivelse af 1. november 2019 fra Midt- og Vestsjællands Politi:

Spørgsmål 1:

Rådet har ganske vist bekræftet, at musvågen er død som følge af en akut forgiftning, men har ikke svaret på følgende;

"... Rådet bedes i den sammenhæng oplyse, hvor hurtigt bevidsthedstab og siden død må antages at være indtrådt for musvågen."

Jeg er naturligvis opmærksom på, at rådet ikke finder at hastigheden, hvormed døden måtte være indtrådt, har betydning i relation til svaret på spørgsmål A, men alt andet lige må det være ret oplagt, at det ikke er uden betydning, hvor lang tid der er gået, før musvågen mistede bevidstheden efter indtagelse af giftstoffet.

På denne baggrund skal jeg anmode om, at det Veterinære Sundhedsråd på ny anmodes om at forholde sig til dette spørgsmål.

Svar ad 1:

Idet Rådet jf. svar ad c allerede har forholdt sig til dette skal følgende fremhæves.

Det fremgår af svar ad 1 i Rådets skrivelse af 15. december 2017, j.nr. 2017-32-0156-00023, at der

ved en akut forgiftning ses kliniske symptomer efter 30 minutter – 6 timer.

Lægges ovennævnte samt svar ad c i skrivelse af 2. september 2019, j.nr. 2019-24-0156-00032/2019-24-0156-00001 til grund, finder Rådet, at musvågen er død som følge af en akut forgiftning efter indtagelse af stoffet carbofuran, og at der er opnået bevidsthedstab og død efter 30 minutter til 6 timer.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 40 dage. Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte ikke begik noget strafbart i en prøvetid på 1 år fra endelig dom, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 3, jf. stk. 2, jf. stk. 1, jf. § 13, jf. § 1, og lovbekendtgørelse nr. 265 af 31. marts 2019 om jagt og vildtforvaltning (tidligere lovbekendtgørelse nr. 1617 af 8. december 2015) § 54, stk. 1, nr. 1, jf. § 3, stk. 1 og § 23, stk. 1, samt bekendtgørelse nr. 867 af 27. juni 2016 om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt § 34, stk. 1, nr. 1, jf. § 4, stk. 1, jf. § 1, stk. 1, nr. 1, jf. nu bekendtgørelse nr. 1466 af 6/12 2018 om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt § 34, stk. 1, nr. 1, jf. § 1, stk. 1, jf. § 1, stk. 1, nr. 1, og bekendtgørelse nr. 910 af 15. juni 2020 om bekæmpelsesmidler § 64, stk. 1, nr. 14 og 18, jf. § 25, stk. 1, § 28, stk. 1, § 33, stk. 1. og § 37, stk. 1. (tidligere bekendtgørelse nr. 907 af 24. juni 2016 om bekæmpelsesmidler) og bekendtgørelse nr. 1075 af 24. november 2011 om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af stoffer og blandinger § 49, stk. 1, nr. 6, jf. § 37, jf. § 24.